

גוט שבת Gut Sábész

22. évfolyam 42. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 20:16 • כ"ה תמוז תשע"ט • 2020. 7. 17. • פרשת מטות-מסעי • Szombat kimenetele: 21:32

A „Zsinis tábor” Napközis tábor volt a budavári imaházban

A múlt héten, július 6–10. között különleges nyári napközis tábor helyszíne volt a budavári imaház. A programot, melyet a gyerekek egymás között, csak „zsinis táborként” emlegettek, Klein Judit és Wajnberger Viktória pedagógusok szervezték 18 kiskisiskolásnak.

A résztvevőknek nem volt ismeretlen a terep, ugyanis tavaly ősz óta Kleinék minden hónapban itt tartják vasárnapi iskolájukat, ahogy mondták: középkori környezetben, több ezer éves zsidó történetekről, de a 21. század technikájával és értelmezéseivel.

A 6–11 évesekből álló csoportban a gyerekek a korosztályuknak érdekes módon fedezik fel a különböző tórai történeteket és zsidó szokásokat, így csempészve vissza az évezredek tradícióit az egyébként sokszor szekuláris családokhoz. Klein Judit elmondta, hogy a sok éves

tapasztalat azt mutatja, hogy a zsidó momentumok megjelenésének a nagyszülők örülnek a legjobban, később viszont a felnövekvő ifjúság nemcsak megőrzi a tanultakat, de ragaszkodik is a zsidó hagyományokhoz, melyeket lassanként szülei is át-, vagy helyesebben visszavesszenek.

A bázis tehát a vári imaterem volt, hogy a gyerekeknek a zsinagóga egy természetes, otthonos közzé válhasson, mondta Klein Judit.

Az egy hetes program Noé bárkájának története köré épült, minek különböző magyarázatait a zsinagóga rabbija, Faith Ásér tartotta. A legtikkasztóbb órákban a húst árasztó falak között Faith rabbi beszélt a Noé környezetében történt csodákról, hogy a vadállatok miért nem bántották a szelídebbeket stb., így kreálva újra ezt a bibliai, idillisztikus békehangulatot.

A kóser étkezés miatt elsősorban a várnegyedben voltak a kültéri programok is, mint a fagyaltkészítés, régészkedés vagy tematikus sáták, de az Óbudai Kóser Catering segítségével megoldották, hogy a Budakeszi Vadasparkba is eljussanak.

A pénteki zárónapon a szülőket egy közös uzsonnára invitálták, ahol elfogyasztották az állatformájú kekszket, melyeket a héten sütöttek. A programnak lesz folytatása is, az összeszokott társaságnak természetesen folytatódik a vasárnapi iskola, de Klein Juditék már gondolkoznak a következő, nagyobb volumenű, tórai téma köré épülő programon. Most sábeszkor pedig Faith rabbi szombatfogadásra és szabadtéri kidusra invitálta a gyerekeket és szüleiüket.

Klein Juditnak és Wajnberger Viktóriának gratulálunk a szervezéshez, és kívánunk nekik további sikereket és tartalmas programokat a Tóra ösvényén!

Nyári napközis tábor Budapesten

Megkezdődött a nyári szünet, ilyenkor sok szülőnek fejtörést okoz, hogy hova, milyen táborba írassa gyermekét. Ha olyan elfoglaltságot keresel a gyermekednek, ahol játékosan tud tanulni, a SUN&FUN&JUNIOR tábor a megoldás!

Még nem késő jelentkezni!

A JUNIOR táborba minden 2 és 4 év közötti, a SUN&FUN táborba pedig minden 5 és 13 év közötti gyerek jelentkezését várjuk!

A gyermekek az életkoruknak megfelelő csoportbontásban lesznek.

Egy tetszőleges hét ára:

50.000 forint

Csak az augusztus hónap

(4 hét) ára: 150.000 forint

Teljes tábor (6 hét) ára:

180.000 forint

Testvéreknek 10% kedvezmény a tábor árából!

A tábor időtartama:

2020. 07. 20 – 2020. 08. 28.

Helyszín:

Maimonidész Gimnázium
(1036 Bp., Tímár utca 16.)

Hétfőtől-csütörtökig:

8.30-16.30; pénteken: 8.30-15.30

Amit kínálunk:

Napi 4x étkezés – kóser gyermekmenü; Angol, héber nyelvoktatás; Úszás; Zenés készségfejlesztés; Kutya-gyerek kommunikációs tréning; 5-13 éves korosztály osztott korcsoportban
A Sun&Fun&Junior mentora
Köves Dvora.

Jelentkezni e-mailben lehet:

sunandfun@zsido.com

Hetizakasz

A nép hadba vonul

Ezen a héten két hetizakasz ol-vasunk. *Mátot* (4Mózes 30:2–32:42.) szakasza elsősorban a fo-gadalmak érvényességéről, majd a Midján elleni büntetőexpedícióról szól. Utána összeszá-molják a zsákmányt, és abból odaadják a kohanitáknak és a levitáknak a nekik járó részt. Ezek után a hadsereg tisztjei és katonái önkéntesen adakoz-nak az általuk zsákmányolt ék-szerekből, mivel a harcok során egyiküknek sem esett bántódá-sa. Ezután Reuvén és Gád törzsei azt kérik, adják nekik a Transz-jordániában elfoglalt területeket,

ahol dús legelők vannak, és ne kelljen átkelniük a Jordánon. Mózes először felháborodik kérésükön, majd beleegyezik, azzal a feltétellel, hogy a két törzs harcképes férfiai vegye-nek részt a honfoglaló háború-ban.

A negyedik könyv utolsó szakasza – *Mászé* (4Mózes 33–36.) – a pusztaságbeli 40 éves vándorlás térképét rajzolja meg, felsorolja a vezetők név-sorát, akik majd az Országot felosztják a törzsek között és megismétli a menedékváro-sok kijelölésének kötelességét.

Zsidó híradó

Antiszemitizmus ellen küzdők számára alapít díjat Ausztria

Az elismerés Simon Wiesenthal nevét viseli és jelentős anyagi juttatással jár.

A díj megalapításáról és el-nevezéséről az osztrák parla-ment döntött. A kezdeménye-zés célja, hogy „hangjuk halla-tására biztassa az embereket” – mondta *Wolfgang Sobotka*, az osztrák alsóház, a Nemze-ti Tanács elnöke, a díjalapít-ás ötletgazdája. A konzervatív Osztrák Néppárt színei-ben politizáló Sobotka szerint „Wiesenthal nagyszerű osztrák volt, aki élete során nem kapta meg az őt megillető elismerést”.

Három díjazottról döntene-k minden évben, akik kö-zül egy kítettetett 15 000 euró (4,6 millió Ft), két társa pedig fejenként 7 500 euró (2,3 mil-lió Ft) járadékot kap évente. A

díj azokra vár, akik „különle-ges civil kurázsival lépnek fel az antiszemitizmus ellen és so-kat tesznek a holokauszt-okta-tásért” – áll a parlamenti hatá-rozatban.

Oskar Deutsch, a Bécsi Iz-raelita Hitközség elnöke üd-vözölte a Wiesenthalról elne-vezett díj létrehozását, mely „megerősíti Ausztria és egész Európa elkötelezettségét a hu-manista alapelvek mellett”.

A díjalapításra Simon Wie-senthal lánya, Paulinka Kreis-berg-Wiesenthal is reagált és fontos üzenetnek nevezte „a növekvő rasszizmus, antisze-mitizmus és holokauszt-taga-dás idején”. A kimutatások sze-rint Ausztriában is évek óta növekszik az antiszemita inci-densek száma.

A nehézségek csak megerősítenek

Ezen a héten olvassuk fel – töb-bek között – a Tóra Mátot nevű hetizakaszát. A *máte* egyszerre jelent törzset és ágat, és utóbbi jelentés híven kifejezi, hogy a zsidó nép fáját a a különböző törzsek ágainak az egysége alkotja. A nép törzseinek azonban – csak úgy, mint az egyes ágak-nak - van egy másik elnevezés is a Tórában. Ez a *sevet*.

Fentiek alapján felvetődik a kérdés: ha mind a *máte*, mind a *sevet* az egyes zsidó törzseket, illetve ágat jelenti, akkor vajon miben különbözik a két szó je-lentése?

A haszid tanítások szerint a *sevet* azt a fiatal és vékony galy-lyat jelenti, ami még friss, puha és hajlékony. A *máte* ezzel szem-ben azt a kemény ágat jelenti, ami a fáról már letört, más szó-val a forrásától elszakadt.

Az élet első fázisa a *sevet*. Ez azt az időszakot jeleníti meg, mikor a lélek még csak éppen hogy leereszkedett ebbe a világ-ba, ám az még közvetlen kapcso-latban van isteni gyökerével. Ek-kor még az ág étellel teli. Ha az egész zsidó népre kivetítve ér-telmezzük, akkor ez a történel-mi zsidó nép őskorát jelenti, mi-

kor a Szentély még állt Jeruzsá-lemben.

A második fázis a *máte*, ekkor az ág már elszakadt a fától, vagy analógiánkban: a lélek már a vi-lág kaotikus nyomásának kitéve él. Megint csak madártávlatból, a zsidó nép *máte* fázisa az, mikor a Szentélyt már lerombolták, a zsi-dók pedig szétszórattatásba ke-rültek a világban.

Az élet egyik paradoxona, hogy a második fázisban érzük el erőnk teljét. Továbbra is vá-gyakozunk rá, hogy ismét for-rásunkhoz kapcsolódva éljünk, s tudjuk hogy a harmadik Sze-ntély felépültével ez meg is fog va-lósulni. Másfelől azonban azzal is tisztában vagyunk, hogy való-jában éppen az a tény, hogy iste-ni forrásunktól el vagyunk vág-va, az, ami erősebbé tesz minket, s ami a puha, hajlékony gallyból erős, szilárd botot farag. Éppen ebben fogalmazódik meg he-tizakaszunk legfontosabb üze-nete is: a nehézségek és kihívá-sok tesznek erősebbé és segíte-nek minket a vágyott jövő meg-teremtésében.

*Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Tali Loewenthal írása
nyomán*

Jelentkezés
06 1 268 0183
posta@zsidoo.com
www.zstsz.hu

ZSTZ
ZSIDÓ TUDOMÁNYOK
SZABADEGYETEME
08.17 – 08.28.

Imaidők a következő hétre (július 18-24.):

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 8.45 Hetizakasz-tanulás;
9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*;
20.05 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek:

8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök:

20.15 Délutáni-esti ima (a Keren Orban)

Péntek: 18.30 Mózes búcsúja

(*Szabó György Menáchem előadása*);
19.30 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Szombat: 9.15 Hetizakasz
a kabbala tükrében
10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Hétfő-péntek:

6.30 Reggeli ima
7.30 *Dáf jomi*
(napi Talmudtanulás)
Péntek: 19.00 Tanulás
19.30 *Kábálát Sábát*,
majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás
10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Péntek:

18.30 Tanulás;
Faith Áser rabbi
előadása;
19.30 Szombat-
fogadás, majd *Kidus*

Zsilip Zsinagóga (XIII., Újpesti rakpart 1.)

Szombat: 9.30 Reggeli tanulás
(zsidó misztika)
10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*
Péntek: 18.00 Tanulás
19.30 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)
Szombat: 9.30 Reggeli tanulás
(*Tánjá*)
10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*
Péntek: 19.30 *Kábálát Sábát*,
majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt A kétkezes audiológus

Hagyományörző brooklyni zsidó családban nőttem fel. Nem voltunk ortodoxok, de a legtöbb törái előírást betartottuk. Amikor azonban önálló életet kezdtem, eltávolodtam a vallásos élettől.

Ez 1973-ban változott meg, amikor a Rochester Egyetemen a doktorátusomra készültem, kísérleti pszichológiából. Ott találkoztam a Chábáddal, Nosson Gurary rabbi személyében. Előadást tartott az egyetemen, s utána lehetőségem volt kérdéseket feltenni a számára azokról a zsidó tanításokról, melyeket középkorinak és tudománytalanoknak tartottam. Kissé kényelmetlenül éreztem magam, mert azt gondoltam, hogy az érvelésem hatására megíngathat a hitében. Erről azonban szó sem volt, sőt bebizonyította, hogy sokkal jobban értett ezekhez a tudományos témákhoz, mint én.

Miután utána néztem mindannak, amit mondott, beláttam, hogy teljesen igaza volt. Az is kiderült, hogy kitől származtak széles körű tudományos ismeretei: a Rebbétől.

Ezt követően a feleségem és én is igen közel kerültünk Gurary rabbihoz, valamint a Greenberg házaspárhoz, akik a Chábád küldötteiként szolgáltak Buffalóban. 1975-ben, Gurary rabbi ösztönzésére elkezdtem tfilint rakni. Végzős hallgatóként nem volt sok pénzem, mégis vásároltam egy gyönyörű pár tfilint, és abban kezdtem imádkozni. Két nappal később azonban arra ébredtem az éjszaka közepén, hogy a bal kezem lebé-
nult. Nem éreztem belőle semmit és nem bírtam megmozdítani. Beszéltem egy neurológussal,

aki azt mondta, hogy elképzelhető, hogy túl sokáig nehezedtem egy idegre, ami elhalt és már nem is fog helyreállni, vagy ha mégis, akkor legalább egy évre lesz szükség, mire ismét normálisan tudom használni a karomat. Ha pedig szerencsém van, akkor nincs szó idegsérülésről és

Dr. Levi Reiter a Hoftsra Egyetem emeritus professzora.

Az interjú 2013-ban készült.

gyorsan elmúlik. Azt javasolta, hogy kössem fel a karomat egy héten keresztül. Így is tettem, de semmi sem változott.

Eközben a húgom megírta a Rebbének, hogy mi történt velem és felvázolta az orvos által adott három lehetőséget. Válaszában a Rebbe áthúzta a két első opciót és bekarikázta, hogy „gyorsan elmúlik”. Ezen kívül azt ajánlotta, hogy ellenőriztessem a tfilinemet. Ezt azonnal megtettem, de semmi hibát nem találtak a tfilinben. Ekkor azonban belém hasított a gondolat, hogy talán nem a megfelelő karomra raktam a tfilint. A legtöbb ember a bal karjára rakja, mert az előírás szerint a gyengébbik karra kell rakni. Én is így jártam el, bár

az én helyzetem egy kissé komplikált volt: igaz, hogy nekem is a jobb karom volt az erősebb, de a bal kezemmel sokkal kifinomultabb dolgokra voltam képes, így bal kézzel írtam. Felhívtam a Rebbe irodáját, ahol Avrohom Osdoba rabbit kapcsolták. Ő úgy döntött, hogy mindkét karomra

zetet, melyet embereken is alkalmazni lehet.

Nagyon izgatott voltam és meg is írtam mindezt a Rebbének, aki lelkesen biztatott. Miután ledoktoráltam, a Kansasi Orvosi Egyetemre mentem posztgraduális képzésre, a Rebbe áldásával és ösztönzésével.

Kansasban audiológusként dolgoztam. Az egyetemi mentorem, Dr. Cornelius Goetzinger ezért azt javasolta, hogy szerezek audiológus végzettséget is. Semmi kedvem sem volt ismét visszaülni az iskolapadba, hiszen éppen csak befejeztem a doktori tanulmányaimat. Ezen kívül, mivel Rochesterben aktívan bekapcsolódtam a Chábád munkájába, azt is terveztem, hogy Chábád küldötteként folytatom a pályafutásomat. A Rebbéhez fordultam tanácsért, aki egyértelműen azt javasolta, hogy szerezzem meg az újabb diplomát. „Merüljön el mélyen az audiológiában” – mondta. Köttem a tanácsát.

Miután három évet töltötünk Kansas Cityben, a Rebbe áldásával visszatértünk Crown Heightsba, ahol jobb iskolák álltak a gyermekeink rendelkezésére. Hamarosan professzori állást kaptam a Hoftsra Egyetemen, ahol azután harmincöt éven keresztül tanítottam.

Dr. Levi Reiter

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján. Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el: www.youtube.com/alubavicsirebbe

Facebook Tanház Virtuális Bét Midrás

A zido.com Facebook-oldalán élően.

Oberlander Báruch

Megyeri Jonatán

Esténként más-más előadókkal és témákkal

Vasárnap: A jeruzsálemi Szentély rejtelméről (2)
Hétfő: Zohár, a Kabbala alapkönyve tanulmányozása
Kedd: Hászid történetek és mesék
Szerda: Kérdezd a rabbit!
Csütörtök: Hetiszakas a Midrás és a Kabbala tükrében

A zsidó filozófia alapjai

Kóser konyha

Avokádókrém

parve, glutén- és tojásmentes

1 érett, puha avokádó

2 kanál citromlé

1 gerezd fokhagyma

csipetnyi só

Az avokádót kettévágjuk, magját kiemeljük, belsejét kikaparjuk, és villával összetörjük. Hozzáadjuk a citromlét, az összetört fokhagymát, sózzuk, és jól összekeverve azonnal tálaljuk, mert a hosszas tárolástól oxidálódik, vagyis megfeketedik.

Szombaton azt az avokádót szabad villával összetörni, amelyik olyan puha, hogy kézzel könnyedén szét tudjuk húzni. Vannak, akik ezt még szigorúbban veszik, és csak változtatással (héberül sinujjal) törik össze az avokádót, például kanállal, vagy a villa nyelével. Fokhagymát fokhagymanyomón nem szabad összetörni szombaton, érdemes előre elkészíteni, vagy fokhagyma port is használhatunk helyette. A citromlét rácsavarhatjuk az avokádóra (vagy más salátára), amennyiben az javítja az étel ízét (de nem tehetjük meg azt, hogy előbb csavarjuk bele a citromlét egy tálba, és ahhoz adjuk a gyümölcsöt).

Kérdezd a rabbist!

Miért állunk az *Ánim zmirot* éneklése alatt?

el imája – Zsidó imakönyv 255–256. oldal). Bár ez a Chábád imakönyvekben nem szerepel, mivel a Vasvári zsinagógában mindig is elmondták, ezt a hagyományt – sok más helyi szokással együtt – fenntartjuk.

Annál is inkább, mert az utóbbi évtizedekben elterjedt az a szokás, hogy a költeményt előimádkozóként egy még a bár micvó kor előtt álló fiú éneklje, ami mindig nagy büszkeséggel tölti el a gyerekeket.

A szokás az, hogy ezalatt a Tóraszekrény nyitva van, a közösség pedig áll, még azok is, akik nem ott tartanak az imában. Ennek oka feltehetőleg az, hogy írva van, hogy szokás állni, ha nyitva van a Tóraszekrény (*Turé záháv JD 242:13.; Likuré MáHáRiCH 2. kötet 67a.; Or Jiszráél folyóirat 15. szám 215–216. oldal*).

Mi a teendőnk olyankor, amikor – mint esetünkben az udvaron – nincs Tóraszekrény? Véleményem szerint ekkor azok, akik nem az *Ánim zmirot*nál tartanak, nem állnak fel. Ezzel szemben a többiek állva mondják az előimádkozóval, ugyanúgy, ahogy más kiemelt imák elmondásakor (lásd *Sulchán áruch OC 51:7. RöMÁ; A Sulchán áruch kivonata 14:4.*)

Oberlander Báruch

Különleges programok gyerekeknek és nőknek,

Myers Tzivia közreműködésével

A pandémia jelentősen megváltoztatta mindenki megszokott életformáját, alkalmazkodni kellett egy sokaknak új, online rendszerhez, illetve egy érintkezésmentes élethez hosszú hónapokon keresztül, és bár egy óvatos „nyitás” nem olyan régen megtörtént, Myers Tzivia szentendrei rebbecen, online is folytatja munkáját.

– **Hogyan működik az Alef Kids Challenge?**

MTZ: Minden hétköznap reggel 7 és 11 óra között felteszek egy

feladatot az Alef Kids Challenge Facebook-oldalára, ahol hozzászólásban kell megadni a választ az adott kérdésre. Aki helyesen válaszol, pontot kap, aztán ezeket a pontokat különböző nyereményekre lehet beváltani annak függvényében, hogy éppen milyen szinten áll a játékos.

– **A szülőket is bevonod a játékba?**

MTZ: Természetesen segíthetnek a kicsiknek, de külön nekik nincsen feladat, viszont, hála Istennek, újra megnyitottuk Szentendrét, így végre elkezdődhetnek a tanulások személyesen is, és nem csak a virtuális világban. Amióta a járványhelyzet kedvezőbbnek látszik hazánkban, mindenképpen szerettem volna nos chódés ünnepére valami igazán különleges tanulást készíteni, így jött az ötlet, hogy ajakbalzsamot és illóolajat készítsünk a tanulás

után. Az összejövetelen többek között szó volt a női szerep fontosságáról a 21. században, illetve körbejártuk az újhöld és a zsidó nők kapcsolatát. Beszéltünk még a családról, arról, hogy hogyan vélekedett a Rebbe a nőkről, a női szerepköréről, és annyira elmerültünk a beszélgetésben, hogy a tervezett időpontot fél órával át is léptük.

– **Mikorra várható a következő tanulás és mi lesz a téma?**

MTZ: Havonta egyszer szeretnék egy vacsorával egybekötött tanulást szervezni, plusz még terveim között szerepel, hogy indítok egy tanulócsoporthoz, ahol csak a Tórában szereplő zsidó hősnőkről beszélgetünk majd. Amíg lehetséges, Isten segítségével megtartom a havi rendezvényeket, a következő augusztus közepén várható, de a koronavírusról függ, hogy meg tudjuk-e tartani.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina,**
Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

